

แผนการจัดการเรียนรู้

ชื่อ-นามสกุล.....นางวิรัชญา ผู้นำพล..... โรงเรียน.....สิรินธรราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม.....
รายวิชา.....สังคมศึกษา..... ระดับชั้น.....มัธยมศึกษาปีที่ 4.....
ชื่อหน่วยการเรียนรู้.....Global Citizenship.....เวลา.....14.....ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....23.....เรื่อง.....สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรี คุณค่า และความเท่าเทียม.....เวลา.....2.....ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

.....สิทธิมนุษยชน คือ สิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนควรได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและยุติธรรม ซึ่งหลักการดังกล่าวจะช่วยให้มนุษย์ทุกคนปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ นำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แต่ปัญหาสิทธิมนุษยชนยังคงเกิดขึ้นทั้งในประเทศไทยและในหลายประเทศทั่วโลก การร่วมมือกันแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนอย่างสันติวิธีจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้สังคมเคารพและยอมรับความแตกต่างหลากหลาย มีความสามัคคี ความปรองดอง นำไปสู่สังคมสงบสุขและสมานฉันท์.....

2. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ส 2.1 ม.4-6/3 ปฏิบัติตนและมีส่วนสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

ส 2.1 ม.4-6/4 ประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและเสนอแนวทางพัฒนา

3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร.....

ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึกและทัศนะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน.....

พฤติกรรมบ่งชี้ 2 พูดถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูด้วยภาษาของตนเอง พร้อมยกตัวอย่างประกอบได้.....

4 เขียนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูด้วยภาษาของตนเอง พร้อมยกตัวอย่างประกอบได้.....

2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด.....

ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์).....

พฤติกรรมบ่งชี้ 2 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของส่วนประกอบของข้อมูลที่พบเห็นในบริบทต่าง ๆ.....

3 ระบุหลักการสำคัญหรือแนวคิดในเนื้อหาความรู้ ข้อมูลที่พบเห็นในบริบทต่าง ๆ.....

3) สมรรถนะที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา.....

ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้กระบวนการแก้ปัญหาโดยวิเคราะห์ปัญหา วางแผนในการแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา
ตรวจสอบและสรุปผล.....
พฤติกรรมบ่งชี้ 1 การวิเคราะห์ปัญหา.....
2 การวางแผนในการแก้ปัญหา.....

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

5. เป้าหมายการเรียนรู้เชิงสมรรถนะ

.....ประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและสังคมโลก เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและแนวทาง
พัฒนา รวมทั้งปฏิบัติตนและสนับสนุนการเห็นคุณค่าในสิทธิมนุษยชน.....

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายสถานการณ์และปัญหาสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและสังคมโลกตามแนวทาง
หลักสูตรมอริยสัจ 4 ได้ (K)
2. นักเรียนวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทาง
หลักสูตรมอริยสัจ 4 ได้ (S)
3. นักเรียนนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและสังคมโลกตามแนวทาง
หลักสูตรมอริยสัจ 4 ได้ (S) และเห็นคุณค่าในสิทธิมนุษยชน (A)

7. เนื้อหาสาระ

1. สถานการณ์และปัญหาสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและในสังคมโลก

รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนทั่วโลกประจำปี 2564/2565 ภาพรวมพบว่า ประชากรโลกยังคงได้รับ
ผลกระทบจากความขัดแย้งของการเมือง สงคราม สถานการณ์การระบาดของโควิด 19 ความเหลื่อมล้ำทาง
เศรษฐกิจ ความขัดแย้งทางการเมือง สังคม วัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ปัญหาการละเมิด
สิทธิเสรีภาพ สิทธิมนุษยชน โดยเกิดขึ้นทั้งในส่วนของประชาชนด้วยกันเอง และในส่วนของภาครัฐที่มีต่อ
ประชาชน ทั้งในด้านสิทธิทางการเมือง สิทธิพลเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สิทธิทางสังคม และสิทธิทางวัฒนธรรม
ซึ่งปัญหาดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศ และโลก

2. การวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน

การศึกษาเรื่องสถานการณ์สิทธิมนุษยชน จึงเป็นสิ่งจำเป็นทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคประชาชน เพราะ
สถานการณ์ดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประชาชน และประเทศ โดยการศึกษาสถานการณ์
ดังกล่าวให้นักวิชาการมีการศึกษาด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนั้นในส่วนของภาคการศึกษา และในส่วนของผู้เรียนที่มี
องค์ความรู้ด้านการคิดโดยใช้หลักธรรมทางศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต จึงควรนำหลักสูตรมอริยสัจ 4
มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อให้สามารถคิดได้อย่างมีวิจารณญาณ คิด

อย่างเป็นระบบ เข้าใจถึงรากของปัญหา เห็นสภาพที่ควรเป็น และหาแนวทางเพื่อการพ้นทุกข์ของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในชีวิตประจำวัน ในประเทศและโลกได้

3. การนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและในสังคมโลก

แนวทางการแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนต้องสร้างความตระหนักและการรับรู้ทางสังคมในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยให้เครือข่ายองค์กรสิทธิมนุษยชนกลุ่มต่างๆและประชาชนทั่วไปได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและแลกเปลี่ยนแนวคิดสิทธิมนุษยชนกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในทุกมิติ มีการศึกษาผลกระทบและจัดทำกรอบการเจรจาที่ชัดเจน โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่เลือกปฏิบัติ โดยนำหลักธรรมอริยสัจ 4 เข้ามาประยุกต์และปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนได้อย่างยั่งยืน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

1. โปรแกรมนำเสนอ PowerPoint เรื่อง สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรี คุณค่า และความเท่าเทียม
2. ข่าวสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและสังคมโลก

แหล่งเรียนรู้จากเว็บไซต์

<https://humanrights.mfa.go.th/th>

<https://www.amnesty.or.th>

<https://deeply.thenewhumanitarian.org/refugees/community/2018/09/13/as-the-world-abandons-refugees-unhcrs-constraints-are-exposed>

<https://humanrights.mfa.go.th/th/humanrights/obligation/>

<https://themomentum.co/70th-anniversary-of-the-adoption-of-the-universal-declaration-of-human-rights/>

<https://www.pinterest.com/pin/828943875132811054/?mt=login>

9. วิธีการดำเนินกิจกรรม ตามแนวคิด Active Learning

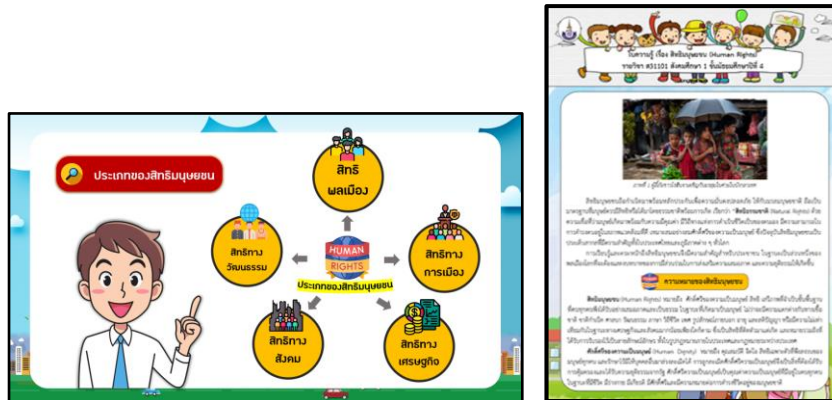
กิจกรรมการเรียนรู้ (2 ชั่วโมง) จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ CIPPA MODEL ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหาตามหลักธรรมอริยสัจ 4

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

1. นักเรียนร่วมกันทบทวนบทเรียนจากคาบที่ผ่านมา และสรุปประเด็นเกี่ยวกับปณิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ และประเภทของสิทธิ 5 ประเภท ประกอบด้วย 1) สิทธิพลเมือง 2) สิทธิทาง

การเมือง 3) สิทธิทางเศรษฐกิจ 4) สิทธิทางสังคม และ 5) สิทธิทางวัฒนธรรม โดยใช้กรณีศึกษาใน 5 ประเภท ผ่านโปรแกรมนำเสนอ PowerPoint เรื่อง “สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรี คุณค่า และความเท่าเทียม”

พร้อมทั้งแจกสื่อสรุปความรู้ เรื่อง สิทธิมนุษยชน (Human Rights) และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน แห่งสหประชาชาติ เพื่อเป็นข้อมูลนำทางการเรียนรู้ และเป็นเอกสารสำหรับนักเรียนที่ต้องการการเข้าถึงความรู้ที่ยังไม่พร้อม โดยประเด็นคำถามทบทวน มีดังนี้

- กรณีศึกษาดังกล่าวจัดอยู่ในประเภทของสิทธิมนุษยชนประเภทใด เพราะเหตุใด
- นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกรณีศึกษาดังกล่าว (ตอบเชื่อมโยงโดยใช้ความรู้เดิม)

จากนั้นนักเรียนร่วมกันใช้เหตุผลร่วมกันแสดงความคิดเห็น สนับสนุนให้โอกาสนักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม และครูตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบนักเรียน หากพบเจอนักเรียนที่เข้าใจเนื้อหาคลาดเคลื่อน ครูคอยตั้งคำถามเสนอแนะเนื้อหาที่ถูกต้องให้ใหม่ จากนั้นครูเชื่อมโยงนักเรียนเข้าสู่ ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

เทคนิคเพิ่มเติมในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน

การสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมของนักเรียน และการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ยึดหลักการ ดังนี้

- การรับฟังโดยครูไม่ตัดสินถูกหรือผิด แต่กระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นด้วยเหตุผล
- ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง
- การช่วยให้นักเรียนรู้จักการมีส่วนร่วม และเคารพความคิดเห็นของเพื่อนในชั้นเรียน
- มีมารยาทในฐานะผู้พูด และผู้ฟังที่ดี
- หลักการของความเสมอภาคและยุติธรรม

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

การเตรียมความพร้อม : ในขั้นตอนนี้ครูได้แบ่งกลุ่ม และมอบหมายภาระงานในการสืบค้นสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในคาบเรียนก่อน โดยหลังจากแบ่งกลุ่มให้นักเรียนจับสลากเพื่อสืบค้นข่าวสถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามการแบ่งประเภทของสิทธิมนุษยชน

2. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5 – 6 คนความสามารถ เก่ง กลาง อ่อน โดยแต่ละคนจะได้รับตัวอักษร ประจำตัว ดังนี้ A B C D E

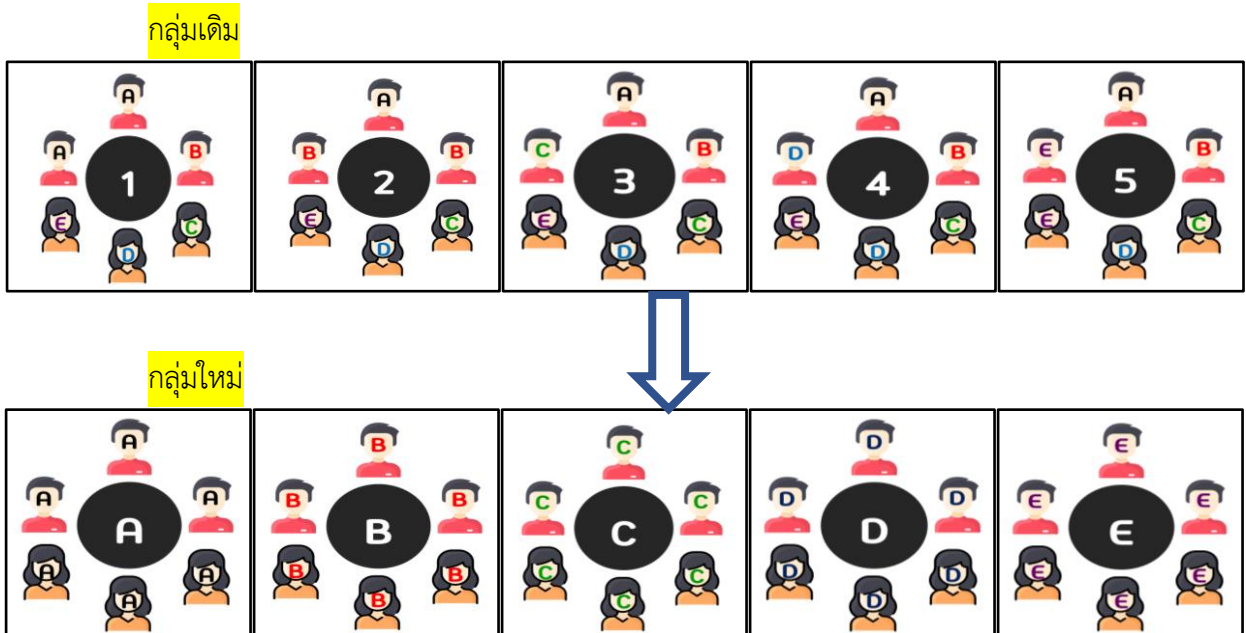
3. แต่ละกลุ่มสุ่มเลือกประเภทสิทธิ 5 ประเภท ตามปฏินุญสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ จากนั้นร่วมกันสืบค้นข่าวปัญหาสิทธิมนุษยชนทั้งในประเทศไทยและในสังคมโลกให้สอดคล้องกับประเภทสิทธิได้แก่

- กลุ่มที่ 1 สิทธิพลเมือง
- กลุ่มที่ 2 สิทธิทางการเมือง
- กลุ่มที่ 3 สิทธิทางเศรษฐกิจ
- กลุ่มที่ 4 สิทธิทางสังคม
- กลุ่มที่ 5 สิทธิทางวัฒนธรรม

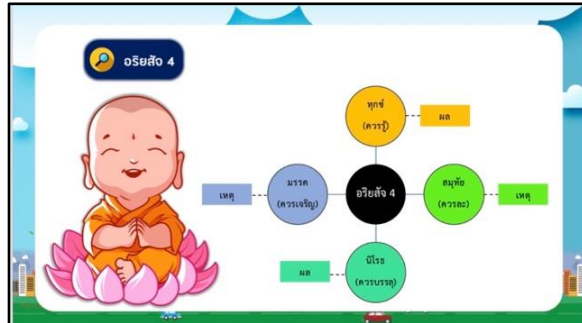
4. แต่ละกลุ่มรายงานข่าวสั้น Breaking News เกี่ยวกับปัญหาสิทธิมนุษยชนทั้งในประเทศไทยและในสังคมโลกให้สอดคล้องกับประเภทสิทธิที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

5. จัดกลุ่มนักเรียนใหม่ โดยให้นักเรียนที่มีตัวอักษรเดียวกัน A B C D E ในแต่ละกลุ่มมารวมกลุ่มใหม่ ดังแผนภาพ

6. ครูนำเสนอตัวอย่างแนวทางการเรียนรู้สถานการณ์และปัญหาสิทธิมนุษยชน ผ่านการคิดวิเคราะห์ตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4 โดยให้นักเรียนร่วมกันทบทวน ความหมาย และองค์ประกอบของหลักธรรมอริยสัจ 4 ในสื่อการนำเสนอ PPT เรื่อง สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรี คุณค่า และความเท่าเทียม ในเนื้อหา “การวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางของหลักธรรมอริยสัจ 4 และใบความรู้ เรื่อง หลักธรรมอริยสัจ 4

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข่าวปัญหาสิทธิมนุษยชน ประเมิน วิเคราะห์ และอภิปราย โดยนำหลักธรรมอริยสัจ 4 มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข่าว มีประเด็นดังนี้

- 1) จากข่าวสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ทุกข์ คือ อะไร
- 2) สาเหตุของปัญหา หรือ สมุทัย เกิดจากปัจจัยใดบ้าง
- 3) ผลกระทบของปัญหา หรือทุกข์ ส่งผลกระทบอย่างไร
- 4) เป้าหมายการปราศจากปัญหา หรือนิโรธ ทำอย่างไรให้ปัญหานี้ยุติและไม่เกิดขึ้นอีก
- 5) แนวทางการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ หรือ มรรค ควรมีแนวทางอย่างไร

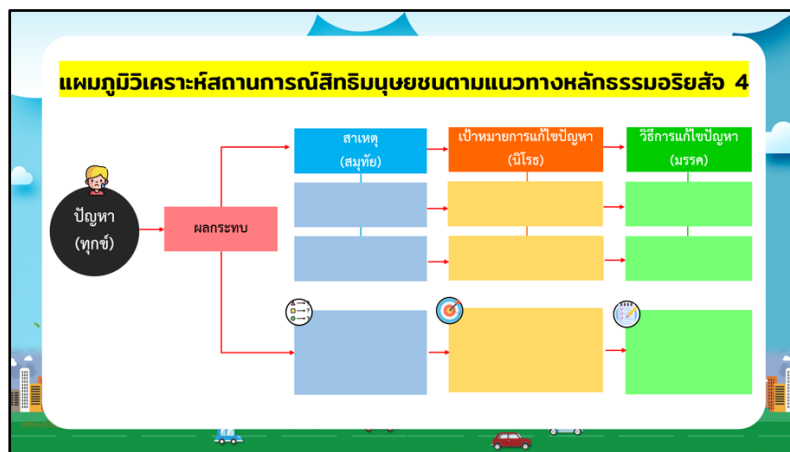
เทคนิคเพิ่มเติมในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน

ขณะที่นักเรียนทำงาน คุณครูทำหน้าที่อำนวยความสะดวก เดินเข้าไปสอบถามแต่ละกลุ่ม เข้าไปดูข้อมูล และแนะนำการแก้ปัญหา โดยใช้ภาษา ท่าทางที่เป็นมิตร รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน มีการแสดงความชื่นชม ในคำตอบ และเสริมแรงทางบวกกับนักเรียนอยู่ตลอดเวลา

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปถอดบทเรียน จัดทำผลการวิเคราะห์ในรูปแบบ “แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4” ในแอปพลิเคชัน Canva แบบออนไลน์ โดยครูอธิบายประเด็น และเกณฑ์การประเมิน การจัดทำชิ้นงาน และภาระงาน พร้อมทั้งให้นักเรียนเตรียมนำเสนอผลการประเมิน และวิเคราะห์จากภาระงานที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน

9. ตัวแทนนักเรียนกลุ่มละ 2 คน นำเสนอ“แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4” ที่สะท้อนผลประเมิน วิเคราะห์ข่าวสถานการณ์ปัญหาสิทธิมนุษยชนที่ได้รับมอบหมายตามแนวทางของหลักธรรมอริยสัจ 4 ซึ่งแต่ละกลุ่มมีเวลานำเสนอ กลุ่มละ 3 นาที และมีประเด็นการนำเสนอ ดังนี้

- 1) จากข่าวสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ทุกข์ คือ อะไร
- 2) สาเหตุของปัญหา หรือ สมุทัย เกิดจากปัจจัยใดบ้าง
- 3) ผลกระทบของปัญหา (ทุกข์) ส่งผลกระทบอย่างไร
- 4) เป้าหมายการปราศจากปัญหา หรือนิโรธ ทำอย่างไรให้ปัญหานี้ยุติและไม่เกิดขึ้นอีก
- 5) แนวทางการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ หรือ มรรค ควรมีแนวทางอย่างไร

ในขณะที่น่าเสนอกรอบหมายให้แต่ละกลุ่มประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน และครูประเมิน ตามเกณฑ์การประเมินแผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4 ในแบบประเมินแผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4 จากนั้นนักเรียนและครูร่วมกันถาม หรือเพิ่มเติมตามประเด็น

แบบประเมิน "แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4"

รหัสวิชา: 831101 สังคมศึกษา 1

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม 1: _____ 2: _____
3: _____ 4: _____
5: _____ 6: _____

ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	การประเมินวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชน (บุคคล)			
2	การประเมินวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชน (กลุ่ม)			
3	การประเมินวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชน (ปัจเจก)			
4	การประเมินวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชน (สังคม)			
5	การประเมินวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชน (วัฒนธรรม)			
คะแนนรวม				

ระดับคุณภาพ

คะแนน 14 - 15 คะแนน ระดับ ดีมาก

คะแนน 12 - 13 คะแนน ระดับ ดี

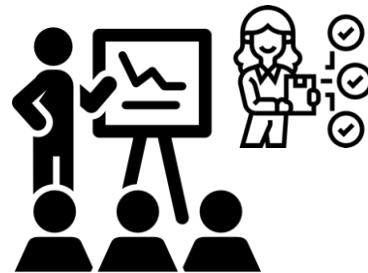
คะแนน 10 - 11 คะแนน ระดับ พอใช้

คะแนน น้อยกว่า 10 คะแนน ระดับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินแบบประเมิน แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชน 8 ข้อ

ผู้ประเมิน

ชื่อ: _____

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

10. นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างการนำหลักการสิทธิมนุษยชนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งต่อตนเอง เพื่อน ชุมชน ประเทศ และสังคมโลก โดยมีประเด็นคำถาม ดังนี้

- นักเรียนเคยพบปัญหาการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนในกลุ่มเพื่อน ในห้องเรียน หรือในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร และมีวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างไร

- หากนักเรียนเป็นผู้นำประเทศมาเข้าร่วมประชุมระดับเวทีโลก พร้อมลงนามในปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ในฐานะผู้นำประเทศจะมีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาสิทธิมนุษยชนในการอยู่ร่วมกันอย่างไร

10. การวัดและการประเมินผล

10.1 ชิ้นงานและภาระงาน

แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4 โดยนำเสนอผลการประเมิน วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

10.2 การวัดและประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (ผลลัพธ์การเรียนรู้)

- 1) วิธีการ: การประเมิน "แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4"
- 2) เครื่องมือ: แบบประเมิน "แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4"
- 3) เกณฑ์การประเมิน : "แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4"

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การประเมินวิเคราะห์สภาพของปัญหา (ทุกซ์)	1. อธิบายเหตุการณ์/ลักษณะของทุกซ์ตามหลักการสิทธิมนุษยชน 2. ระบุประเภทของทุกซ์ตามประเภทของสิทธิมนุษยชน 3. ให้เหตุผลความเชื่อมโยงระหว่างทุกซ์กับหลักการสิทธิมนุษยชน	มี 2 ใน 3 ประเด็น	มี 1 ใน 3 ประเด็น
การประเมินวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา (สมุทัย)	1. ระบุปัจจัยของสาเหตุ 3 ประเด็น 2. ระบุสาเหตุ ได้สอดคล้องกับผล (ทุกซ์) 3. ระบุสาเหตุสอดคล้องตามหลักการสิทธิมนุษยชน	มี 2 ใน 3 ประเด็น	มี 1 ใน 3 ประเด็น
การประเมินวิเคราะห์เป้าหมายของการแก้ปัญหา (นิโรธ)	1. ระบุเป้าหมายสอดคล้องกับทุกซ์ 2. ระบุเป้าหมายสอดคล้องกับสมุทัย 3. ระบุเป้าหมายสอดคล้องกับมรรค 4. ระบุเป้าหมายสอดคล้องตามหลักสิทธิมนุษยชน	มี 2 ใน 4 ประเด็น	มี 1 ใน 4 ประเด็น
การประเมินวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหา (มรรค)	1. ระบุแนวทางแก้ไขปัญหาโดยใช้มรรคอย่างน้อย 3 ข้อ 2. แนวทางการแก้ไขปัญหасอดคล้องกับทุกซ์ 3. แนวทางการแก้ไขปัญหасอดคล้องกับสมุทัย 4. แนวทางการแก้ไขปัญหасอดคล้องกับนิโรธ	มี 2 ใน 4 ประเด็น	มี 1 ใน 4 ประเด็น
การนำเสนอ	1. นำเสนอครบถ้วนครบทุกประเด็น 2. นำเสนอเป็นลำดับขั้นตอน 3. มีการอธิบายด้วยเหตุ ผล และยกตัวอย่างประกอบ	มี 2 ใน 3 ประเด็น	มี 1 ใน 3 ประเด็น

10.3 เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ

คะแนน 14 – 15 คะแนน ระดับ ดีมาก

คะแนน 12 – 13 คะแนน ระดับ ดี

คะแนน 10 – 11 คะแนน ระดับ พอใช้

คะแนน น้อยกว่า 10 คะแนน ระดับ ปรับปรุง

10.4 วิธีการและเครื่องมือ

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการ	เครื่องมือ	ผู้ประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
KSA 1. สถานการณ์และปัญหาสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและสังคมโลกตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4 2. การวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุผลกระทบ และประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4 3. การนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและสังคมโลกตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4 และเห็นคุณค่าในสิทธิมนุษยชน	การประเมินชิ้นงาน “แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4”	แบบประเมินชิ้นงาน “แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4”	ครู/นักเรียน	เกณฑ์คุณภาพอยู่ในระดับ ดี ขึ้นไป ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการแก้ปัญหา	การประเมินชิ้นงาน “แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4”	แบบประเมินชิ้นงาน “แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4”	ครู/นักเรียน	การประเมินชิ้นงาน แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4” ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 1. มีวินัย 2. ใฝ่เรียนรู้	การสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ครู/นักเรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับ ดี ขึ้นไป ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

ระดับคุณภาพ

คะแนน 14 – 15 คะแนน ระดับ ดีมาก

คะแนน 12 – 13 คะแนน ระดับ ดี

คะแนน 10 – 11 คะแนน ระดับ พอใช้

คะแนน น้อยกว่า 10 คะแนน ระดับ ปรับปรุง

11. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 Global Citizenship

เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการจัดการเรียนรู้ที่ 23 เรื่อง สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรี คุณค่า และความเท่าเทียม
รายวิชา ส31101 สังคมศึกษา 1 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย
ผู้สอน นางรวิษา ผู้นำพล

1. ผลการจัดการเรียนรู้

1.1 ด้านความรู้ ผู้สอนใช้วิธีการประเมินจากชิ้นงาน/ภาระงาน และใช้แบบประเมินผลงาน “แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4” พบว่า ผู้เรียนจำนวน 28 คน ผ่านเกณฑ์การประเมิน ในระดับคุณภาพ ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 100 โดยจำแนกระดับ คุณภาพ ดังนี้

ระดับ คุณภาพ ดีมาก จำนวน 23 คน คิดเป็น ร้อยละ 82.14

ระดับ คุณภาพ ดี จำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 17.86

1.2 ด้านสมรรถนะ/ทักษะ/กระบวนการ ผู้สอนใช้วิธีการประเมินจากชิ้นงาน/ภาระงาน และใช้แบบประเมินผลงาน “แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4” พบว่า ผู้เรียนจำนวน 28 คน ผ่านเกณฑ์การประเมิน ในระดับคุณภาพ ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 100 โดยจำแนกระดับ คุณภาพ ดังนี้

ระดับ คุณภาพ ดีมาก จำนวน 23 คน คิดเป็น ร้อยละ 82.14

ระดับ คุณภาพ ดี จำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 17.86

1.3 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้สอนประเมินโดยใช้การสังเกตด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใน 2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ 1. ความมีวินัย 2. ใฝ่เรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนจำนวน 28 คน ผ่านเกณฑ์การประเมิน ในระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 100 โดยจำแนกระดับ คุณภาพ ดังนี้

ระดับ คุณภาพ ดีเยี่ยม จำนวน 28 คน คิดเป็น ร้อยละ 100

2. ปัญหาและอุปสรรค/สิ่งที่ควรพัฒนา

จากผลการจัดการเรียนรู้ในวิชา ส31101 สังคมศึกษา 1 ในคาบเรียน เรื่อง สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรี คุณค่า และความเท่าเทียม พบว่า ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี แต่สามารถเพิ่มการพัฒนาให้เกิดความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากการประเมินชิ้นงานและการสังเกต พบว่า ผู้เรียนบางกลุ่มนำความรู้ไปสร้างสรรค์ผลงานได้ไม่ครอบคลุมประเด็น ทำให้โอกาสในการสร้างประสบการณ์ใหม่เป็นไปได้ไม่

ครบถ้วน บางกลุ่มขาดการมองแบบองค์รวม วิเคราะห์เชื่อมโยงไม่ครอบคลุมทุกมิติทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จึงควรพัฒนากระบวนการคิดเชื่อมโยง เพื่อพัฒนาความสามารถในการเชื่อมโยง ประสบการณ์และความรู้ต่าง ๆ จากหลายแหล่งเรียนรู้ มาร้อยเรียงเพื่อให้เห็นภาพกว้างขึ้น นับเป็นทักษะที่สำคัญมากในยุคปัจจุบันที่มีข้อมูลหลากหลายและจำนวนมาก

3. แนวทางการแก้ไขและริเริ่มพัฒนา

3.1 ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสิ่งที่เรียนและเข้าใจบทเรียน

ผู้สอนได้ริเริ่มพัฒนาจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ CIPPA MODEL ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหาตามหลักธรรมอริยสัจ 4 โดยเป็นกระบวนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างความรู้ ค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีบทบาทมากในกิจกรรมการเรียนการสอน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยทำให้เข้าถึงบทเรียนที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ ได้รับทั้งองค์ความรู้และการปฏิบัติ ดังจะเห็นได้ว่า ผู้สอนได้นำกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA MODEL ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหาตามหลักธรรมอริยสัจ 4 มาปรับประยุกต์ใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งมีความครอบคลุมเนื้อหา ตัวชี้วัด และกระบวนการเรียนรู้

3.2 ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้หรือประสบการณ์เดิมกับการเรียนรู้ใหม่ (

ผู้สอนริเริ่มพัฒนานำกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA MODEL ในขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม มีการแจกเอกสารสรุปความรู้เพื่อเป็นการทบทวนให้กับผู้เรียนทุกคนและผู้เรียนที่ขาดเรียน เมื่อคาบเรียนก่อนได้เรียนรู้ใหม่ มีการเชื่อมโยงความรู้อีกกับความรู้ใหม่โดยการอธิบาย ยกตัวอย่าง และตั้งคำถาม เพื่อตรวจสอบประสบการณ์ความรู้เดิมของผู้เรียน โดยจากการสังเกต พบว่า ผู้เรียนร้อยละ 95 มีทักษะและประสบการณ์เดิมที่สามารถตอบได้ทันท่วงที ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้และยกตัวอย่างสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและในสังคมโลกได้ ส่วนผู้เรียนที่มีทักษะและประสบการณ์เดิมคลาดเคลื่อน ครูผู้สอนคอยอยู่ใกล้ชิดและสอบถามเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะความรู้ที่ถูกต้องอยู่เสมอ

3.3 ผู้เรียนได้สร้างความรู้เองหรือสร้างประสบการณ์ใหม่จากการเรียนรู้

ผู้สอนริเริ่มพัฒนาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยและบริบทของผู้เรียน โดยมีโจทย์ท้าทายความคิด และการใช้คำถามในระดับคิดวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่ สามารถสรุปความรู้ และประสบการณ์ใหม่ได้ด้วยตนเอง โดยปรากฏในขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเป็นนักข่าวพลเมืองโลก ใช้ทักษะการพูดสื่อสาร สรุปความนำเสนอข่าวด่วน Breaking News และปรากฏในขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม โดยนำเสนอแนวทางการ

เรียนรู้สถานการณ์และปัญหาสิทธิมนุษยชน ผ่านการคิดวิเคราะห์ตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4 โดยให้ผู้เรียนร่วมกันทบทวน ความหมาย และองค์ประกอบของหลักธรรมอริยสัจ 4 ผู้สอนใช้วิธีการสังเกตจากการตอบคำถาม การใช้คำถามในระดับวิเคราะห์ และการให้ผู้เรียนร่วมกันสรุปบทเรียนที่แสดงออกถึงการสร้างประสบการณ์ความรู้ใหม่โดยใช้ทักษะที่หลากหลายจากการเรียนรู้

3.4 ผู้เรียนได้รับการกระตุ้นและเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้

ผู้สอนได้ริเริ่มพัฒนาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน มีความท้าทายเหมาะสมกับบริบทผู้เรียน ซึ่งปรากฏอยู่ในขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข่าวปัญหาสิทธิมนุษยชน ประเมิน วิเคราะห์ และอภิปราย โดยนำหลักธรรมอริยสัจ 4 มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข่าว และขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ แต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปถอดบทเรียนจัดทำผลการวิเคราะห์ในรูปแบบ “แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4” ในแอปพลิเคชัน Canva แบบ Real Time ผู้เรียนได้มีโอกาสสะท้อนความสำเร็จในการเรียนรู้ผ่านการทำผลงาน ทำให้ผู้เรียนเกิดการกระตุ้นและความสนุกสนานตามวัยของผู้เรียนในการทำกิจกรรม ครูผู้สอนรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนอย่างไม่ตัดสิน และสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยู่เสมอ

3.5 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญจากการเรียนรู้

ผู้สอนริเริ่มพัฒนาการบูรณาการทักษะความรู้ ทักษะการสืบค้นข้อมูล ทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี และทักษะการนำเสนอข้อมูลมาปฏิบัติกิจกรรมให้เชื่อมโยงครอบคลุมทั้งมิติการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งปรากฏอยู่ในขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ และขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน มีโจทย์ที่ท้าทายเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงการแก้ปัญหาใหม่ ๆ โดยให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะการสื่อสาร ทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี และทักษะชีวิต โดยปรากฏหลักฐานร่องรอยอยู่ในทุกขั้นตอนของแผนการจัดการเรียนรู้

3.6 ผู้เรียนได้รับข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้

ผู้สอนริเริ่มพัฒนาวิธีการใช้การสังเกต การสอบถามข้อมูลผู้เรียนแบบ Real Time เพื่อสามารถค้นหาข้อผิดพลาดระหว่างการเรียนรู้ได้ รวมทั้งมีการประเมินผลโดยใช้วิธีการอย่างหลากหลายตลอดระยะเวลาการจัดการเรียนการสอน เช่น การสังเกต การสอบถาม การให้ผู้เรียนยกกรณีศึกษา การนำเสนอ การให้ผู้เรียน ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อนกลุ่มอื่น เพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนรู้

3.7 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาผู้เรียนในบรรยากาศที่เหมาะสม

ผู้สอนแสดงพฤติกรรม ภาษา เป็นแบบอย่างที่ดี และมีการแสดงออกต่อผู้เรียนด้วยท่าทางที่เป็นมิตร เปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนที่ตอบคำถาม มีการแสดงความชื่นชมในคำตอบ และเสริมแรง

ทางบวกกับผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย พร้อมทั้งจะเรียนรู้ ตลอดจนมีการใช้สื่อ ประกอบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งสื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power point) สื่อแอปพลิเคชัน Canva โดยปรากฏหลักฐานร่องรอยในหัวข้อที่ 9 สื่อการเรียนรู้ ในแผนการจัดการเรียนรู้และในคลิปวิดีโอ

3.8 ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้และมีการเรียนรู้แบบนำตนเอง

ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นในสถานการณ์เสมือนจริงตามแนวทางหลักธรรมจริยสั่ง 4 ที่ต้องการนำไปสร้างสรรค์ผลงานกลุ่ม ดังปรากฏในขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ และ ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน ซึ่งเป็นกระบวนการส่งเสริมที่แสดงออกในการริเริ่มเรื่องที่สนใจ ด้วยตนเอง เรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองอยู่ตลอดเวลา อันจะนำไปสู่ การเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเป้าหมาย มีเจตคติที่ดี มีวินัย มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้

4. ประเด็นที่น่าสนใจในการพัฒนาด้วยการวิจัยในชั้นเรียน/การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC)

1. ควรพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA MODEL ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหาตาม หลักจริยสั่ง 4 ไปใช้ในเนื้อหาสาระอื่นๆ เช่น ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ฯลฯ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2. ควรพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA MODEL ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหาตาม หลักจริยสั่ง 4 ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น หรือระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป

ลงชื่อ

ผู้สอน

(นางวิษญา ผู้นำพล)

ภาคผนวก

ก. สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

เรื่อง สิทธิมนุษยชน คัดค้าน ค่านิยม และความเท่าเทียม

ความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องของมนุษย์ทุกคน และเกี่ยวข้องกับตัวเราตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ครอบคลุมในทุก ๆ ด้านของการดำรงชีวิต ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม เราจึงควรรับรู้และตระหนักถึงสิทธิและเสรีภาพที่พึงมี ทั้งนี้เพื่อให้ตัวของเราเอง สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณค่าและมีความสุข รวมทั้งตระหนักถึงสิทธิมนุษยชน การเห็นคุณค่าของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน โดยเฉพาะในอาเซียนที่มีความแตกต่างหลากหลายซึ่งทุกคนในภูมิภาคก็ต่างมีศักดิ์ศรีและคุณค่าเท่าเทียมกัน

ความหมายของสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชน (Human Right) หมายถึง **ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ**ขั้นพื้นฐานที่มีมาแต่กำเนิด และ**ความเสมอภาค**ที่จะไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเชื้อชาติ ศาสนา เพศ สีมืด ภาษา เผ่าพันธุ์ หรือสถานะอื่นใด

“สิทธิมนุษยชนคือสิทธิขั้นพื้นฐานในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์”

ความหมายของสิทธิมนุษยชน

ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) หมายถึง คุณสมบัติ จิตใจ สิทธิเฉพาะตัวที่พึงสงวนของมนุษย์ทุกคน และรักษาไว้มิให้บุคคลอื่นมาล่วงละเมิดได้ การถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จึงเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการคุ้มครองและได้รับความยุติธรรมจากรัฐ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่ในคนทุกคนในฐานะที่มีชีวิต มีร่างกาย มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีและมีความหมายต่อการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษยชาติ

แนวคิดการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

สหประชาชาติมีความพยายามที่จะให้การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบ มีสันติภาพ การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนจึงเกิดขึ้นนับแต่มีการก่อตั้งสหประชาชาติเมื่อ พ.ศ. 2488 หลักเกณฑ์ที่ดีเป็นจุดเริ่มต้นที่เป็นลายลักษณ์อักษรของสหประชาชาติดังกล่าว เราเรียกว่า “เอกสารระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนหรือ The International Bill of Human Rights”

ประชาคมโลกจึงได้เพียรพยายามที่จะกำหนดให้สิทธิมนุษยชนเป็นมาตรฐานร่วมกันที่จะประกันให้ประชาชนทุกคนได้รับการปกป้องคุ้มครองโดยถ้วนหน้ากันและถือเป็นปณิธานอันสูงสุดที่ประชาชนในโลกปรารถนาให้บังเกิดขึ้น

ประวัติความเป็นมาของสิทธิมนุษยชน

สงครามโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ได้พรากชีวิตมนุษย์ไปไม่น้อยกว่า หกสิบล้านคน และยังส่งผลกระทบในด้านอื่น ๆ ต่อความเป็นอยู่และศักดิ์ศรีของมนุษย์ทั้งในรูปแบบของความอดอยาก การทรมานนักโทษ การใช้แรงงานเยี่ยงทาส และการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ดังนั้น หลังจากที่ได้มีการก่อตั้งองค์การสหประชาชาติขึ้น ประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติจึงได้ให้คำมั่นว่าจะร่วมกันป้องกันมิให้เกิดโศกนาฏกรรมดังกล่าวขึ้นอีก จึงเป็นที่มาของ “**ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน**” เพื่อประกันสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

วันที่ 10 ธันวาคม 2491 (ค.ศ. 1948) ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติได้รับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights : UDHR) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนฉบับนี้ ถือเป็นเอกสารทางประวัติศาสตร์ในการวางรากฐานด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศฉบับแรกของโลก และเป็นพื้นฐานสำคัญของกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนทุกฉบับในปัจจุบัน

THE UNIVERSAL DECLARATION
OF Human Rights

UNITED NATIONS

สิทธิมนุษยชนเป็นมรดกของมนุษยชาติทุกคน

Human Rights Day

10 ธันวาคม

วันสิทธิมนุษยชนสากล

ความเท่าเทียม
ที่เราต้องสร้าง

INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS DAY

จัดตั้งโดย องค์การสหประชาชาติ (UN)
เพื่อให้ความสำคัญกับสิทธิขั้นพื้นฐานในมนุษยชาติซึ่งมีอิทธิพลต่อความเป็นธรรมและเอกภาพกัน ให้เกิดเป็นจิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วมกันของมนุษยชาติ

#HumanRightsDay

ประเภทของสิทธิมนุษยชน

HUMAN RIGHTS

ประเภทของสิทธิมนุษยชน

ประเภทของสิทธิมนุษยชน

1. สิทธิพลเมือง

สิทธิพลเมือง ได้แก่ สิทธิในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพและความมั่นคงในชีวิต ไม่ถูกทรมานไม่ถูกทำร้ายหรือฆ่า สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ สิทธิในความเสมอภาคต่อกฎหมาย สิทธิที่จะได้รับการปกป้องจากการจับกุมหรือคุมขังโดยมิชอบ สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีในศาลอย่างยุติธรรมโดยผู้พิพากษาที่มีอิสระ สิทธิในการได้รับสัญชาติ เสรีภาพของศาสนิกชนในการเชื่อถือและปฏิบัติตามความเชื่อถือ

ประเภทของสิทธิมนุษยชน

2. สิทธิทางการเมือง

สิทธิทางการเมือง ได้แก่ สิทธิในการเลือกวิถีชีวิตของตนเอง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก สิทธิในการมีส่วนร่วมร่วมกับรัฐในการดำเนินกิจการที่เป็นประโยชน์ สาธารณะ เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ เสรีภาพในการรวมกลุ่ม สิทธิในการเลือกตั้งอย่างเสรี

ประเภทของสิทธิมนุษยชน

3. สิทธิทางเศรษฐกิจ

สิทธิทางเศรษฐกิจ ได้แก่ สิทธิในการทำงาน ได้เลือกงานอย่างอิสระ ได้รับค่าจ้างอย่างเป็นธรรม สิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน การได้รับมาตรฐานการครองชีพอย่างเพียงพอ

ประเภทของสิทธิมนุษยชน

4. สิทธิทางสังคม

สิทธิทางสังคม ได้แก่ สิทธิในการได้รับการศึกษา สิทธิในการได้รับหลักประกันด้านสุขภาพ แม่และเด็กต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างเต็มที่ ได้รับความมั่นคงทางสังคม มีเสรีภาพในการเลือกคู่ครองและสร้างครอบครัว

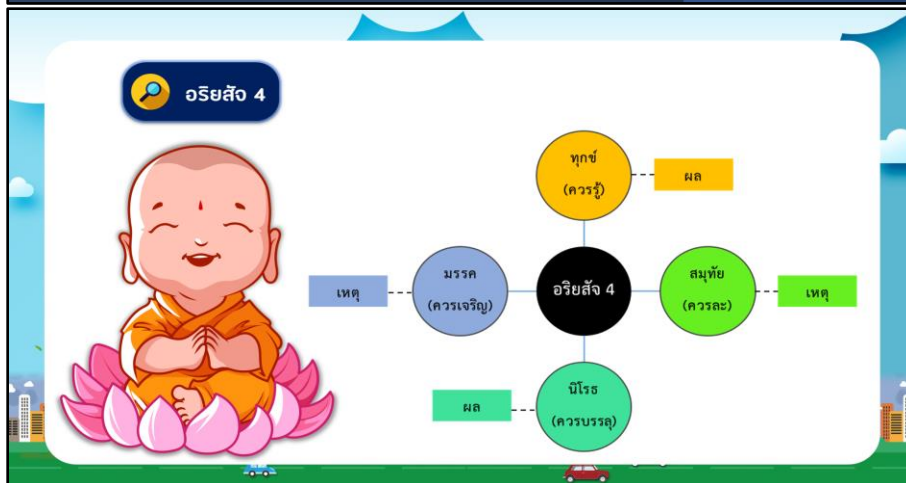
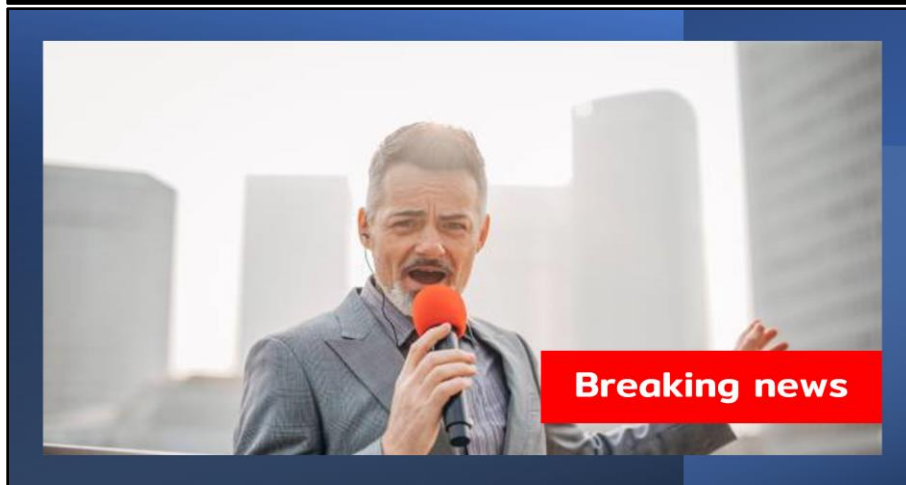
ประเภทของสิทธิมนุษยชน

5. สิทธิทางวัฒนธรรม

สิทธิทางวัฒนธรรม ได้แก่ การมีเสรีภาพในการใช้ภาษาหรือสื่อความหมายในภาษาท้องถิ่นของตน มีเสรีภาพในการแต่งกายตามวัฒนธรรม การปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของตน การปฏิบัติตามความเชื่อทางศาสนา การพักผ่อนหย่อนใจด้านการแสดง ศิลปะ วัฒนธรรม ได้โดยไม่มีใครมาบังคับ

อริยสัจ 4

1. ทุกข์ (หลักธรรมที่ควรรู้)

ทุกข์ คือ ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ต่างก็มีความทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น ความทุกข์จึงเกิดขึ้นกับใครก็ได้ทุกขณะ เราจึงไม่ควรประมาทและพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับความจริงของทุกข์นั้น ๆ

2. สมุทัย (หลักธรรมที่ควรละ)

สมุทัย คือ ความจริงที่ว่าด้วยเหตุเกิดแห่งความทุกข์ เพราะความทุกข์หรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น มีสาเหตุเกิดจากอะไรบางอย่าง ไม่ได้เกิดขึ้นลอย ๆ โดยไม่มีเหตุ

อริยสัจ 4

3. นิโรธ (หลักธรรมที่ทำให้บรรล)

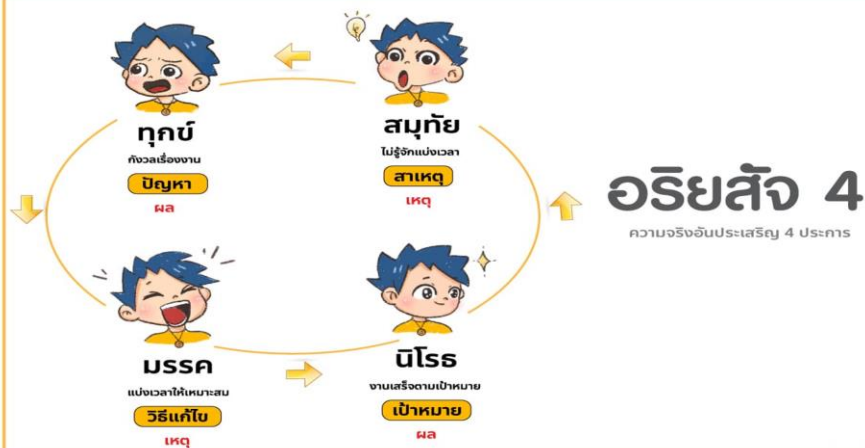

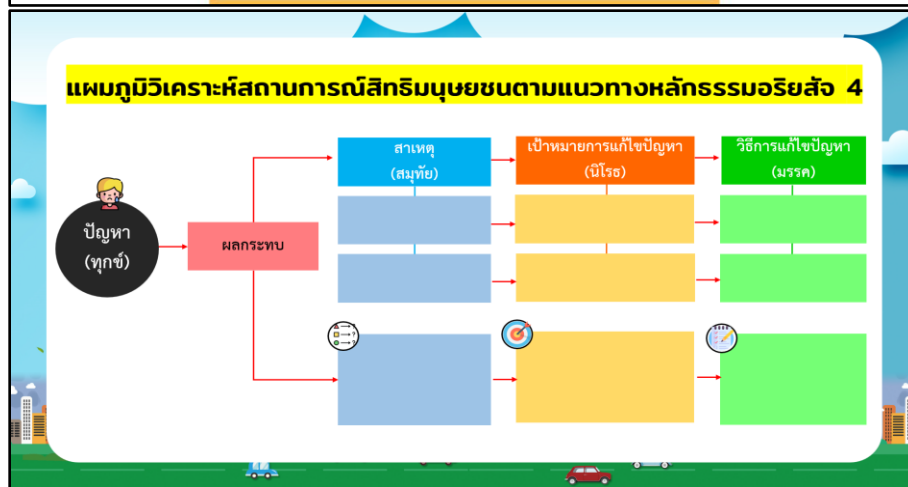
นิโรธ คือ ความดับทุกข์หรือดับปัญหาต่างๆ พุทธศาสนามีหลักคำสอนเกี่ยวกับเรื่องความสุขมากมาย จุดหมายสูงสุด คือ นิพพาน เป็นบรมสุขที่สูงที่สุด

4. มรรค (หลักธรรมที่ควรเจริญ หรือทำให้เกิดขึ้น)

มรรค คือ ข้อปฏิบัติที่ทำให้พ้นจากความทุกข์หรือปัญหาต่างๆ ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ซึ่งมีองค์ประกอบ 8 ประการ อันเป็นข้อปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างหรือทางดำเนินชีวิตที่ดีเลิศ จัดเป็นเหตุที่ควรเจริญ คือ ลงมือปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงนิโรธ โดยสรุปเป็นหลักแห่งการศึกษาปฏิบัติสำคัญได้ 3 ประการ คือ ศีล สมาธิ ปัญญา

ภาพที่ 1 ผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงจาในค่ายบังกลาเทศ

ที่มา : <https://deeply.thenewhumanitarian.org/refugees/community/2018/09/13/as-the-world-abandons-refugees-unhcrs-constraints-are-exposed> เข้าถึงเมื่อ 5 พฤษภาคม 2565

สิทธิมนุษยชนถือกำเนิดมาพร้อมหลักประกันเพื่อความมั่นคงปลอดภัย ให้กับมวลมนุษยชาติ ถือเป็นมาตรฐานที่มนุษย์ควรมีสืบทอดหรือได้มาโดยธรรมชาติพร้อมการเกิด เรียกว่า **“สิทธิธรรมชาติ (Natural Rights)”** ด้วยความเชื่อว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับความมีคุณค่า มีวิถีทางแห่งการดำเนินชีวิตเป็นของตนเอง มีความสามารถในการดำรงตนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี เหมาะสมอย่างสอดคล้องกับศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งปัจจุบันสิทธิมนุษยชนเป็นประเด็นสากลที่มีความสำคัญทั้งในประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก

การเรียนรู้และตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนจึงมีความสำคัญสำหรับประชาชน ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของพลเมืองโลกที่จะต้องแสดงบทบาทของการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความเสมอภาค และความยุติธรรมให้เกิดขึ้น

ความหมายของสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชน (Human Rights) หมายถึง ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพที่จำเป็นขั้นพื้นฐานที่คนทุกคนพึงได้รับอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ ไม่ว่าจะมีความแตกต่างกันทางเชื้อชาติ ขาดกำเนิด ศาสนา วัฒนธรรม ภาษา วิถีชีวิต เพศ รูปลักษณ์ภายนอก อายุ และสติปัญญา หรือมีความไม่เท่าเทียมกันในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมมากนักน้อยเพียงใดก็ตาม ซึ่งเป็นสิทธิที่ติดตัวมาแต่เกิด และหมายรวมถึงที่ได้รับการรับรองไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งในรูปกฎหมายภายในประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศ

ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) หมายถึง คุณสมบัติ จิตใจ สิทธิเฉพาะตัวที่พึงสงวนของมนุษย์ทุกคน และรักษาไว้มิให้บุคคลอื่นมาล่วงละเมิดได้ การถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จึงเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการคุ้มครองและได้รับความยุติธรรมจากรัฐ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่ในคนทุกคน ในฐานะที่มีชีวิต มีร่างกาย มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีและมีความหมายต่อการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษยชาติ

แนวคิดการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

สหประชาชาติมีความพยายามที่จะให้การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบ มีสันติภาพเกิดขึ้นบนโลกนี้ ความพยายามสร้างหลักเกณฑ์ระหว่างประเทศ เพื่อการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนจึงเกิดขึ้นนับแต่มีการก่อตั้งสหประชาชาติเมื่อ พ.ศ.2488 หลักเกณฑ์ที่ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่เป็นลายลักษณ์อักษรของสหประชาชาติดังกล่าว เราเรียกว่าเอกสารระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนหรือ The International Bill of Human Rights

ประชาคมโลกจึงได้เพียรพยายามที่จะกำหนดให้สิทธิมนุษยชนเป็นมาตรฐานร่วมกันที่จะประกันให้ประชาชนทุกคนได้รับการปกป้องคุ้มครองโดยถ้วนหน้ากันและถือเป็นปณิธานอันสูงสุดที่ประชาชนในโลกปรารถนาให้บังเกิดขึ้น ทั้งในระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศ ดังนั้นองค์การสหประชาชาติในฐานะองค์การระหว่างประเทศ จึงได้กำหนดข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เพื่อเป็นมาตรฐานเบื้องต้นในการให้ประชาคมโลกนำไปปฏิบัติและพัฒนาสิทธิมนุษยชนให้ดียิ่งขึ้น

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights)

ภาพที่ 2 Eleanor Roosevelt ภรรยาอดีตประธานาธิบดีสหรัฐฯ

ที่มา: <https://humanrights.mfa.go.th/th/humanrights/obligation/> เข้าถึงเมื่อ 15 พฤษภาคม 2565

การสู้รบในสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สองได้พรากชีวิตมนุษย์ไปไม่น้อยกว่าหกสิบล้านคน และยังส่งผลกระทบในด้านอื่น ๆ ต่อความเป็นอยู่และศักดิ์ศรีของมนุษย์ ทั้งในรูปแบบของความอดอยาก การทรมาน นักโทษ การใช้แรงงานเยี่ยงทาส และการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ดังนั้น หลังจากที่ได้มีการก่อตั้งองค์การสหประชาชาติขึ้น ภายหลังการสิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่สอง ประเทศสมาชิกสหประชาชาติจึงได้ให้คำมั่นว่าจะร่วมกันป้องกันมิให้เกิดโศกนาฏกรรมดังกล่าวขึ้นอีก ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนจึงได้ถือกำเนิดขึ้น เพื่อประกันสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของปัจเจกชนทั่วทุกแห่ง

วันที่ 10 ธันวาคม 2491 (ค.ศ. 1948) ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติได้รับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนฉบับนี้ถือเป็นเอกสารทางประวัติศาสตร์ในการวางรากฐานด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศฉบับแรกของโลก กฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนทุกฉบับในปัจจุบันล้วนมีพื้นฐานและได้รับการพัฒนามาจากปฏิญญาสากลฉบับนี้ทั้งสิ้น และกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนเหล่านี้ก็ได้กลายเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนากฎหมายภายในประเทศของประเทศต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนในประเทศของตน

ความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

ปณิญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนเป็นมาตรฐานร่วมกันแห่งความสำเร็จสำหรับประชาชนทั้งมวลและประชาชาติทั้งหลาย เพื่อจุดมุ่งหมายให้ปัจเจกบุคคลทุกคนและทุกส่วนของสังคม โดยการคำนึงถึงปณิญาเป็นเบื้องต้นจะมุ่งมั่นส่งเสริมการเคารพสิทธิและอิสรภาพด้วยการสอนและการศึกษา และให้มีการยอมรับและยึดถือโดยสากลอย่างมีประสิทธิภาพด้วยมาตรการอันก้าวหน้าในประเทศและระหว่างประเทศ ทั้งในบรรดาประชาชนของรัฐสมาชิกด้วยตนเอง และในบรรดาประชาชนของดินแดนที่อยู่ใต้เขตอำนาจแห่งรัฐนั้น

ภาพที่ 3 เด็ก ๆ จาก Bright Horizons Early Education Center ร่วมฉลอง 70 ปีกฎบัตรสิทธิมนุษยชน
(ภาพจาก Mark Garten / UN Photo)

ที่มา : <https://themomentum.co/70th-anniversary-of-the-adoption-of-the-universal-declaration-of-human-rights/> เข้าถึงเมื่อ 12 มิถุนายน 2565

สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนควรได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาค และยุติธรรม ซึ่งหลักการดังกล่าวจะช่วยให้มนุษย์ทุกคนปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การร่วมมือกันแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนอย่างสันติวิธีจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการส่งเสริมให้สังคมเคารพ และยอมรับความแตกต่างหลากหลาย มีความสามัคคี ความปรองดอง นำไปสู่สังคมสงบสุขและสมานฉันท์

ประเภทของสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชนที่ได้รับการรับรองทั่วโลกว่ามาตรฐานการปฏิบัติต่อมนุษย์นั้น สามารถจำแนกได้ครอบคลุมสิทธิ 5 ประเภท ได้แก่ สิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทาง เศรษฐกิจ สิทธิทางสังคม และสิทธิทางวัฒนธรรม

1. **สิทธิพลเมือง** ได้แก่ สิทธิในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพและความมั่นคงในชีวิต ไม่ถูก ทรมาณไม่ถูกทำร้ายหรือฆ่า สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ สิทธิในความเสมอภาคต่อ กฎหมาย สิทธิที่จะได้รับการปกป้องจากการจับกุมหรือคุมขังโดยมิชอบ สิทธิที่จะได้รับการ พิจารณาคดีในศาลอย่างยุติธรรมโดยผู้พิพากษาที่มีอิสระ สิทธิในการได้รับสัญชาติ เสรีภาพ ของศาสนิกชนในการเชื่อถือและปฏิบัติตามความเชื่อถือ

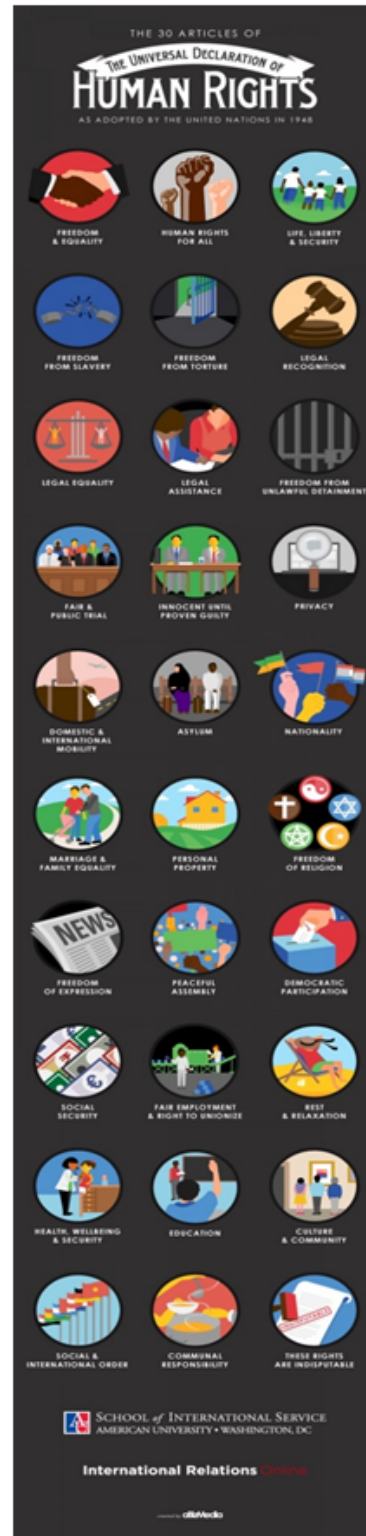
2. **สิทธิทางการเมือง** ได้แก่ สิทธิในการเลือกวิถีชีวิตของตนเอง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เสรีภาพในการแสดง ความคิดเห็นและการแสดงออก สิทธิในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการดำเนินกิจการที่เป็นประโยชน์ สาธารณะ เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ เสรีภาพในการรวมกลุ่ม สิทธิในการเลือกตั้งอย่างเสรี

3. **สิทธิทางเศรษฐกิจ** ได้แก่ สิทธิในการมีงานทำ ได้เลือกงานอย่างอิสระ ได้รับค่าจ้าง อย่างเป็นธรรม สิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน การได้รับมาตรฐานการครองชีพอย่างเพียงพอ

4. **สิทธิทางสังคม** ได้แก่ สิทธิในการได้รับการศึกษา สิทธิในการได้รับหลักประกันด้าน สุขภาพ แม่และเด็กต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างเต็มที่ ได้รับ ความมั่นคงทางสังคม มีเสรีภาพในการเลือกคู่ครองและสร้างครอบครัว

5. **สิทธิทางวัฒนธรรม** ได้แก่ การมีเสรีภาพในการใช้ภาษาหรือสื่อความหมายในภาษา ท้องถิ่นของตน มีเสรีภาพในการแต่งกายตามวัฒนธรรม การปฏิบัติกิจตามวัฒนธรรมประเพณี ท้องถิ่นของตน การปฏิบัติตามความเชื่อทางศาสนา การพักผ่อนหย่อนใจด้านการแสดง ศิลปะ วัฒนธรรม บันเทิง ได้โดยไม่มีไครมาบังคับ

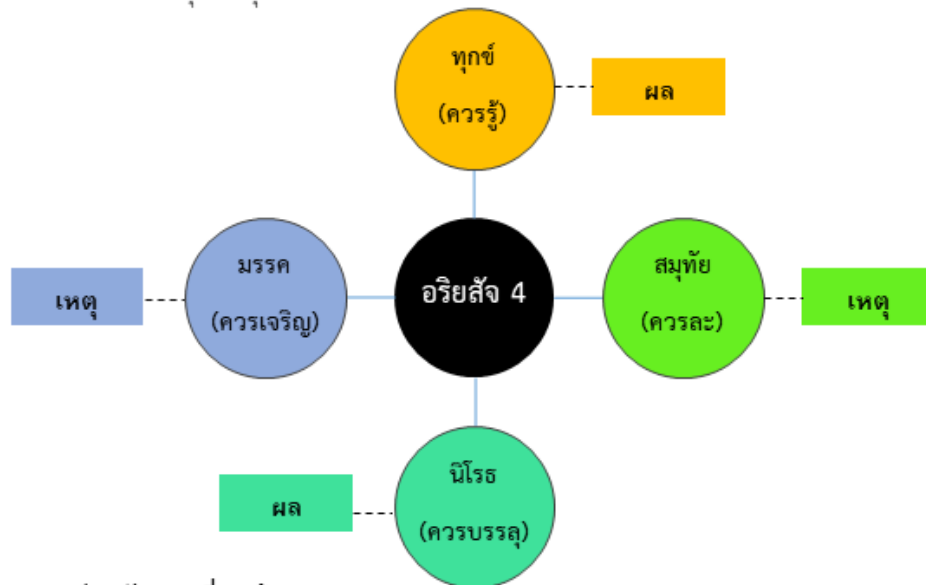
ภาพที่ 4 ประเภทของสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/828943875132811054/?mt=login>
เข้าถึงเมื่อ 19 มิถุนายน 2565

หลักธรรมอริยสัจ 4

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่วางด้วยหลักความจริงที่เกิดจากพระปัญญาการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า อันเป็นหลักสัมพันธ์แห่งเหตุผลที่ไม่แปรผัน ทำให้ผู้ศึกษาปฏิบัติตามสามารถก้าวพ้นจากความเป็นปุถุชนที่ทวนด้วยกิเลสสู่ภาวะแห่งอริยบุคคลที่ประเสริฐด้วยคุณธรรมได้อย่างแท้จริง หลักความจริงนี้ พระพุทธองค์ทรงบัญญัติตรัสเรียกว่า “อริยสัจ 4” ประกอบด้วย ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

1. ทุกข์ (หลักธรรมที่ควรรู้)

ทุกข์ คือ ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ต่างก็มีความทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น ความทุกข์จึงเกิดขึ้นกับใครก็ได้ทุกขณะ เราจึงไม่ควรประมาทและพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับความจริงของทุกข์นั้น ๆ

2. สมุทัย (หลักธรรมที่ควรละ)

สมุทัย คือ ความจริงที่ว่าด้วยเหตุเกิดแห่งความทุกข์ เพราะความทุกข์หรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น มีสาเหตุเกิดจากอะไรบางอย่าง ไม่ได้เกิดขึ้นลอย ๆ โดยไม่มีเหตุ

3. นิโรธ (หลักธรรมที่ทำให้บรรลุ)

นิโรธ คือ ความดับทุกข์หรือดับปัญหาต่างๆ พุทธศาสนามีหลักคำสอนเกี่ยวกับเรื่องความสุขมากมาย จุดหมายสูงสุด คือ นิพพาน เป็นบรมสุขที่สูงที่สุด

4. มรรค (หลักธรรมที่ควรเจริญ หรือทำให้เกิดขึ้น)

มรรค คือ ข้อปฏิบัติที่ทำให้พ้นจากความทุกข์หรือปัญหาต่างๆ ข้อปฏิบัติให้สู่ถึงความดับทุกข์ ซึ่งมีองค์ประกอบ 8 ประการ อันเป็นข้อปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างหรือทางดำเนินชีวิตที่ดีเลิศ จัดเป็นเหตุที่ควรเจริญ คือ ลงมือปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงนิโรธ โดยสรุปเป็นหลักแห่งการศึกษาปฏิบัติสำคัญได้ 3 ประการ คือ ศีล สมาธิ ปัญญา

หลักธรรมอริยสัจ 4 ถือเป็นวิธีการแห่งปัญญา ดำเนินการแก้ปัญหาตามเหตุผล ตามเหตุปัจจัย อันเป็นการแก้ปัญหาของบุคคลด้วยปัญญาของตัวเอง

ภาคผนวก

ข. เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้

แบบประเมิน “แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4”

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 Global Citizenship เรื่อง สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรี คุณค่า และความเท่าเทียม
รายวิชา ส31101 สังคมศึกษา 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม 1. 2.
3. 4.
5. 6.

ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	การประเมินวิเคราะห์สภาพของปัญหา (ทุกข์)			
2	การประเมินวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา (สมุทัย)			
3	การประเมินวิเคราะห์เป้าหมายของการแก้ปัญหา (นิโรธ)			
4	การประเมินวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหา (มรรค)			
5	การนำเสนอ			
คะแนนรวม				

ระดับคุณภาพ

คะแนน 14 – 15 คะแนน ระดับ ดีมาก

คะแนน 12 – 13 คะแนน ระดับ ดี

คะแนน 10 – 11 คะแนน ระดับ พอใช้

คะแนน น้อยกว่า 10 คะแนน ระดับ ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านการประเมิน อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ขึ้นไป

ผู้ประเมิน

- ☐ นักเรียน
☐ เพื่อน
☐ ครู

ผลการประเมิน

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน “แผนภูมิวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแนวทางหลักธรรมอริยสัจ 4”

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
การประเมินวิเคราะห์สภาพของปัญหา (ทุกข์)	1. อธิบายเหตุการณ์/ลักษณะของทุกข์ตามหลักการสิทธิมนุษยชน 2. ระบุประเภทของทุกข์ตามประเภทของสิทธิมนุษยชน 3. ให้เหตุผลความเชื่อมโยงระหว่างทุกข์กับหลักการสิทธิมนุษยชน	มี 2 ใน 3 ประเด็น	มี 1 ใน 3 ประเด็น
การประเมินวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา (สมุทัย)	1. ระบุปัจจัยของสาเหตุ 3 ประเด็น 2. ระบุสาเหตุ ได้สอดคล้องกับผล (ทุกข์) 3. ระบุสาเหตุสอดคล้องตามหลักการสิทธิมนุษยชน	มี 2 ใน 3 ประเด็น	มี 1 ใน 3 ประเด็น
การประเมินวิเคราะห์เป้าหมายของการแก้ปัญหา (นิโรธ)	1. ระบุเป้าหมายสอดคล้องกับทุกข์ 2. ระบุเป้าหมายสอดคล้องกับสมุทัย 3. ระบุเป้าหมายสอดคล้องกับมรรค 4. ระบุเป้าหมายสอดคล้องตามหลักสิทธิมนุษยชน	มี 2 ใน 4 ประเด็น	มี 1 ใน 4 ประเด็น
การประเมินวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหา (มรรค)	1. ระบุแนวทางแก้ไขปัญหาโดยใช้มรรคอย่างน้อย 3 ข้อ 2. แนวทางการแก้ไขปัญหาคือสอดคล้องกับทุกข์ 3. แนวทางการแก้ไขปัญหาคือสอดคล้องกับสมุทัย 4. แนวทางการแก้ไขปัญหาคือสอดคล้องกับนิโรธ	มี 2 ใน 4 ประเด็น	มี 1 ใน 4 ประเด็น
การนำเสนอ	1. นำเสนอครบถ้วนครบทุกประเด็น 2. นำเสนอเป็นลำดับขั้นตอน 3. มีการอธิบายด้วยเหตุ ผล และยกตัวอย่างประกอบ	มี 2 ใน 3 ประเด็น	มี 1 ใน 3 ประเด็น

ระดับคุณภาพ

คะแนน 14 – 15 คะแนน ระดับ ดีมาก

คะแนน 12 – 13 คะแนน ระดับ ดี

คะแนน 10 – 11 คะแนน ระดับ พอใช้

คะแนน น้อยกว่า 10 คะแนน ระดับ ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านการประเมิน อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรม ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 Global Citizenship เรื่อง สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรี คุณค่า และความเท่าเทียม
รายวิชา ส31101 สังคมศึกษา 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

เลขที่	มีวินัย			ใฝ่เรียนรู้		
	3	2	1	3	2	1
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						

เลขที่	มีวินัย			ใฝ่เรียนรู้		
	3	2	1	3	2	1
24						
25						
26						
27						
28						
รวมคะแนนเฉลี่ย						

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 6 คะแนน ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม

คะแนน 5 คะแนน ระดับคุณภาพ ดี

คะแนน 4 คะแนน ระดับคุณภาพ ผ่าน

คะแนน 1 – 3 คะแนน ระดับคุณภาพ ไม่ผ่าน

เกณฑ์การผ่านการประเมิน อยู่ในระดับคุณภาพ ผ่าน ขึ้นไป

เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
มีวินัย	ครบถ้วนทั้ง 3 ประเด็น ดังนี้ - ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ - ตรงต่อเวลา - มีความรับผิดชอบในการทำงาน	มี 2 ใน 3 ประเด็น	มี 1 ใน 3 ประเด็น
ใฝ่เรียนรู้	ครบถ้วนทั้ง 3 ประเด็น ดังนี้ - ตั้งใจเพียรพยายาม - แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ - มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	มี 2 ใน 3 ประเด็น	มี 1 ใน 3 ประเด็น

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 6 คะแนน ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม

คะแนน 5 คะแนน ระดับคุณภาพ ดี

คะแนน 4 คะแนน ระดับคุณภาพ ผ่าน

คะแนน 1 – 3 คะแนน ระดับคุณภาพ ไม่ผ่าน

เกณฑ์การผ่านการประเมิน อยู่ในระดับคุณภาพ ผ่าน ขึ้นไป